

Beheerplan gemeentelijke gebouwen (en beeldende kunst) 2021 & 2022

1. Inleiding

De gemeente Heerenveen bezit, net als andere Nederlandse gemeenten, een aantal gebouwen en beeldende kunstobjecten. Het hebben van deze gebouwen/objecten is geen doel op zich maar een middel om een aantal gemeentelijke (beleid)doelstellingen en ambities te kunnen verwezenlijken dan wel hieraan een bijdrage te leveren. Doelstellingen/ambities uit het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 en de recent vastgestelde strategische agenda die met dit beheerplan een relatie hebben zijn o.m.:

- Samen met inwoners de leefbaarheid in dorpen en wijken verbeteren
- Bereikbare, duurzame en toegankelijke sport- en cultuurvoorzieningen
- Voorzieningen toegankelijk houden

Om aan deze doelstellingen/ambities te kunnen voldoen is het onder andere van belang goed beheer en onderhoud op de gebouwen, de installaties en de kunstobjecten uit te voeren.

Door het aanbieden van voldoende onderhouden gebouwen/objecten met voldoende functionerende installaties en daarmee het beschikbaar stellen van de hiervoor benodigde (onderhoud)middelen kan blijvend worden voorzien in het bijdragen aan de beoogde beleidsdoelen en -ambities.

Voor het beheer en onderhoud van vastgoed heeft de gemeente Heerenveen in het verleden (2015) een voorziening ingesteld. De voorziening voor het groot onderhoud/instandhouding van de gemeentelijke gebouwen en beeldende kunstwerken is in 2015 gevormd met als doel duurzame in standhouding. De hoogte en dotatie aan de voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van de meerjarige onderhouds-opgaf zoals die uit het binnen IBOR in gebruik zijnde beheersysteem voor de gemeentelijke gebouwen en beeldende kunstobjecten wordt bepaald. Voor de onderbouwing van de voorziening is het noodzakelijk een beheerplan te laten vaststellen.

Dit beheerplan voorziet in die periodieke vaststelling. In dit beheerplan is aangegeven welke kaders gelden, hoe er wordt gekomen tot een (meerjaren)onderhoudsplanung en is de financiële vertaling hiervan opgenomen.

De gemeente Heerenveen heeft in 2021 76 gebouwen en 68 beeldende kunstobjecten in eigendom en beheer. Een overzicht van alle objecten is als bijlage toegevoegd.

2. Kaders: Beleid en beheer

2.1 Meerjarenonderhoudsplan

Voor het planmatig en efficiënt kunnen uitvoeren van onderhoud is het van belang te weten welk bouwkundig- en installatietechnisch onderhoud uitgevoerd moet gaan worden en wat de hierbij te verwachten (meerjarige) kosten zijn. Om dit te kunnen bepalen heeft de afdeling IBOR in samenwerking met adviesbureau Antea Group de actuele onderhoudsstaat van de gemeentelijke gebouwen en gebouwgebonden installaties in kaart gebracht. Dit is deels uitgevoerd op basis van de landelijke NEN2767 norm, een objectieve methodiek om de technische staat waarin een bouw- of installatiedeel zich bevindt, vast te stellen (i.c. genormaliseerde inspectiemethodiek).

Een ander deel van de gebouwen, waarvan we weten dat daar ontwikkelingen in de komende jaren zijn te verwachten, hebben we in eigen beheer (zelf) opgenomen. Hierbij is niet conform de NEN 2767 geïnspecteerd. Gelet op deze ontwikkelingen is een relatief kostbare inspectie volgens de NEN2767 bij deze gebouwen als niet doelmatige beoordeeld. Een voorbeeld waarbij inspectie in eigen beheer is uitgevoerd is het gemeentehuis waarbij ontwikkelingen spelen in het kader van de huisvesting van de gemeentelijke organisatie en bijvoorbeeld een aantal gymzalen waarvoor plannen voor renovatie of nieuwbouw worden/zijn ontwikkeld.

Op basis van de gebouwopnames/-inspecties is het door de gemeente gebruikte beheersysteem gevuld. Naast gebouw-specifieke data (kwantitatief: bouwjaar, adres, m2, etc.) zijn in dit systeem de inspecties (kwaliteit) toegevoegd. Aan de hand van de inspectie is het systeem in staat een meerjarige (onderhoud) planning te genereren voor alle onderdelen van het gebouw (inclusief de installaties) waar onderhoud of vervanging nodig is. Deze planning leidt tot een bepaalde financiële onderhoud- en vervangingsbehoefte voor de komende jaren.

Het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor in artikel 12 (a t/m c) dat er een beleidskader moet zijn vastgesteld en dat uit dit beleidskader de financiële consequenties moeten zijn vertaald in de

begroting. Dit beheerplan geeft hieraan invulling en is daarmee een vervolg op het vastgestelde beleid bij het instellen van de voorziening in 2015.

In 2015 is een voorziening ingesteld die sindsdien voorziet in het beschikbaar hebben voor middelen voor de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen en vervangingsinvesteringen die in een bepaalde periode noodzakelijk zijn om uit te voeren. In het beheerplan wordt dan een onderbouwing gegeven voor de omvang van deze opgaven (jaarlijkse onttrekking) en wordt, op basis van de onttrekking, de dotatie (jaarlijkse storting) in de voorziening bepaald zodat er sprake is van voldoende balans tussen middelen en opgaven.

2.2 Inspectie conform de NEN 2767

Op basis van de inspecties verkrijgen en behouden we inzicht in wat de onderhoudsstaat is en wanneer welk bouwkundig- en installatietechnisch onderhoud uitgevoerd moet worden. Hiervoor zullen eens per twee jaar de gebouwen volledig worden geïnspecteerd en op onderdelen jaarlijks. Recent zijn deze inspecties wederom uitgevoerd.

De inspecties zijn, voor het merendeel van de gebouwen (zie verderop), conform de landelijk vastgestelde norm NEN 2767 uitgevoerd.

De methodiek conditiemeten NEN2767 kent de volgende onderhoudsniveaus:

Conditie:	Omschrijving:	Toelichting:
1	Zeer goed (nieuwbouw kwaliteit)	Incidenteel geringe gebreken
2	Goede conditie	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijke conditie	Plaatselijk zichtbare veroudering. Functievulling van bouw en installatiedelen niet in gevaar
4	Matige conditie	Functievulling van bouw en installatiedelen incidenteel in gevaar
5	Slechte conditie	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slechte conditie	Niet meer te classificeren onder conditie 5

De conditie van een gebouw is een gemiddelde van de condities van alle op een gebouw aan onderhoud onderhevige onderdelen. De conditie van een onderdeel van een gebouw wordt bepaald door zijn functionaliteit. Conditie zegt dus (bijna) niets over de esthetiek, leeftijd of waarde. Conditie zegt iets over functionaliteit en de staat van onderhoud.

Voor de gebouwen die conform de NEN 2767 zijn geïnspecteerd (ca. 70% van de gebouwen) wordt een conditie aangehouden die op niveau 3 ligt. Dat komt omdat de meeste gebouwen al enigszins op leeftijd zijn en er dus altijd bouwkundige- en installatietechnische onderdelen zullen zijn die plaatselijk zichtbare veroudering laten zien. Dit is in lijn met de beleidskaders zoals die in 2015 zijn gehanteerd voor de toenmalige berekening van de opgaven.

Aan de overige gebouwen die niet conform de NEN 2767 zijn beoordeeld/geïnspecteerd (ca. 30% van het totaal), zijn geen conditiescores gehangen. Deze gebouwen zijn door ons zelf geïnspecteerd door bouw- en installatie deskundige medewerkers. De genoemde gebouwen zijn zodanig beoordeeld dat functievulling van het gebouw en de installaties niet in gevaar komen. Deze beoordeling is daarmee te vergelijken met een niveau 3 van de NEN 2767.

Antea Group heeft bij de inspectie geconstateerd dat alle conform de NEN 2767 geïnspecteerde gebouwen aan het onderhoudsniveau 3 voldoen. Deze conclusie houdt in dat de gebouwen voldoende onderhouden zijn en er geen sprake is van kapitaalvernietiging.

De kunstobjecten zijn door Kunstwacht uit Delft eind 2020 geïnspecteerd.

2.3 Onderhoud en voorziening

Onderhoud kent verschillende vormen. Aan de ene kant is er het kortcyclisch onderhoud, zoals het verhelpen van storingen, het uitvoeren van (preventieve) onderhoud en het dagelijks onderhoud. Het kortcyclisch onderhoud is primair bedoeld voor het (tijdig) nemen van preventieve maatregelen en het uitvoeren van kleine reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goed werkende en veilige staat te houden. Dit kort cyclisch onderhoud wordt ook vaak aangeduid als klein onderhoud.

Daarnaast is er het lang cyclisch onderhoud. Het lang cyclisch onderhoud is het uitvoering geven aan correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in

goede staat te houden of te brengen. Dit groot onderhoud dient zich in de regel gepland aan en is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object.

Kosten voor het lang cyclisch (groot) onderhoud, die bv. ontstaan na een langere gebruiksperiode, liggen doorgaans hoger. Daarbij zijn deze werkzaamheden vaak ingrijpend van aard. Voorbeelden zijn onder andere het uitvoeren van (periodiek) schilderwerk of het grootschalig herstel van voegwerk.

Naast cyclisch (groot) onderhoud is er ook sprake van “vervangingen” vanwege het bereiken van het einde van de technische levensduur van een gebouwonderdeel. Voorbeelden zijn onder andere het vervangen van een verwarmingsinstallatie of het vervangen van een (plat) dak van een gebouw.

In het beheersysteem is dit onderscheid ook aanwezig en zo opgenomen.

Met het instellen van de voorziening in 2015 is besloten de kosten voor onderhoud/instandhouding voortaan via een voorziening te laten plaatsvinden en niet meer via de exploitatie te laten plaatsvinden.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) (bron: Notitie materiële vaste activa; commissie BBV) stelt hierover onder meer het volgende:

- *Lasten van groot onderhoud kunnen in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht (artikel 44 lid 1c BBV). Een dergelijke voorziening wordt door de raad gevormd, op grond van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, om de lasten groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren*
- *Lasten van groot onderhoud kunnen alleen dan ten laste van een gevormde voorziening worden gebracht indien er een recent beheerplan van het kapitaalgoed aanwezig is*
- *De hoogte van de periodieke toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van een recent (meerjarig) beheerplan. Hiermee wordt bewerkstelligd dat de lasten gelijkmatig worden verdeeld over een langere periode. Hoe langer de gehanteerde periode waarover de jaarlijkse storting wordt berekend, bijvoorbeeld een periode van 10 jaar, hoe meer er sprake is van het egaliserende karakter van de voorziening. De toevoeging dient minimaal gebaseerd te zijn op de onderhoudskosten die in het beheerplan zijn opgenomen voor het begrotingsjaar (t) plus de drie jaren van de meerjarenraming (t+1, t+2, t+3).*

Het doel van de voorziening is de onderhoudskosten te egaliseren en te voorkomen dat er pieken ontstaan in de begroting. Met een beheerplan voor de periode 2021-2025 wordt voldaan aan de in de BBV t.a.v. de voorziening opgenomen verplichtingen.

In dit beheerplan zijn de kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen gescheiden opgenomen.

2.4 Ontwikkelingen

De afgelopen jaren zijn er door allerlei ontwikkelingen bij een aantal gebouwen onderhoud-activiteiten uitgesteld waardoor de stand van de voorziening voor het lang cyclisch onderhoud is gaan oplopen. Bij deze gebouwen wordt, gelet op de ontwikkelingen, getracht voor zo weinig mogelijk onderhoudsmiddelen de gebouwen op een acceptabel onderhoudsniveau te houden zonder dat de functionaliteit in het geding komt.

Een aansprekend voorbeeld zijn maatregelen aan het gemeentehuis. Gelet op de ontwikkelingen met betrekking tot huisvesting van de gemeentelijke organisatie wordt/is waar verantwoord sprake van uitstel van groot onderhoud.

3. Financiën: Meerjarenbegroting en voorziening

3.1 Meerjarenbegroting

Vanuit het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP), zoals dat op basis van de inspecties in het beheersysteem is bepaald, zijn de benodigde financiële middelen vertaald naar een Meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB). Binnen de MJOB zijn de kosten voor het kort cyclisch (klein onderhoud), het lang cyclisch onderhoud (groot onderhoud) en de vervangingen apart in beeld gebracht. Hierbij wordt opgemerkt dat soms geplande vervangingen worden uitgesteld omdat het einde van de levensduur nog niet is bereikt doordat onderdelen langer hun functie behouden dan gepland in het MJOP.

Kort cyclisch onderhoud

De kort cyclische kosten worden ten laste van de exploitatie gebracht en komen dus niet ten laste van de voorziening.

De bedragen zijn inclusief de kostenverhogende BTW (via BCF) maar zonder onderzoeks- en plankosten (voorbereiding-, administratie- en toezichtkosten).

	2021	2022	2023	2024	2025
Kort cyclisch onderhoud	€ 718.000	€ 656.000	€ 661.000	€ 681.000	€ 675.000

Lang cyclisch onderhoud

	2021	2022	2023	2024	2025
Bestedingen	€ 1.024.000	€ 1.140.000	€ 406.000	€ 627.000	€ 519.000
Storting	€ 376.000	€ 376.000	€ 376.000	€ 376.000	€ 376.000

De kosten voor het lang cyclisch onderhoud worden conform de BBV, en de in Heerenveen hiertoe ingestelde, voorziening gebracht.

Vervangingen (in de tabel zijn de investeringsbedragen in het betreffende jaar opgenomen)

	2021	2022	2023	2024	2025
Investerings installaties	€ 156.000	701.000	724.000	€ 300.000	€ 434.000
Investerings bouwkundig	€ 273.000	€ 790.000	€ 1.015.000	€ 332.000	€ 302.000

De benodigde kredieten voor de vervangingen worden opgenomen in de begroting(en). Conform de financiële verordening zullen de kapitaallasten lopen vanaf het jaar na realisatie, in dit geval vanaf 2023.

Voor 2021 en 2022 gaat het om de volgende vervangingen (investerings):

	2021	2022
Investerings Bouwkundig:		
Posthuis	56.000	
Frieslandcollege	68.000	
Gemeentehuis	30.000	
MFA Kempeneer	71.000	
Gymlokaal van Maasdijkschool	11.000	
De Spil	37.000	
Woning Dierenasiel		15.000
MFA Us Kubus		21.000
Gymlokaal Van Kleffenschool		48.000
Gymlokaal Van Maasdijkschool		25.000
Gymlokaal Tjongerschool		133.000
Gymlokaal Aldeboarn		13.000
Gemeentehuis en Crackstate		275.000
Rinkelbom		139.000
Opslag Pinkstermarkt		13.000
Woning Binnenweg nr.5		21.000
Gebouw Prorege		45.000
Investerings Installaties:		
Gemeentehuis	97.000	
MFA Kempeneer	59.000	
Posthuis		31.000
Werkstate		259.000
Parkeergarage GW plein		105.000
MFA US Kubus		65.000

Gymzaal Tjongerschool		16.000
Rinkelbom		179.000

3.2 Voorziening

Jaarlijks wordt een gelijkblijvend bedrag in de voorziening groot onderhoud gestort (de dotatie), ten laste van de exploitatie. Daarmee blijft de druk in de begroting jaarlijks gelijk. De werkelijke (lang cyclische onderhoud) kosten komen daarmee niet ten laste van de exploitatie maar ten laste van de ingestelde voorziening groot onderhoud.

De stand van de voorziening bedraagt (ultimo 1 januari 2021) € 4.421.975,-.

Het verloop van de voorziening is in de komende 10 jaar als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Stand 1/1	4.421.975,00	3.566.714,83	2.721.869,61	2.610.873,41	2.278.371,93	2.054.197,88	1.821.569,86	1.314.662,15	1.200.557,62	998.124,89	584.374,01
Onttrekking	1.150.000,00	1.139.585,05	405.736,03	627.241,30	518.913,88	527.367,85	801.647,53	408.844,36	497.172,55	708.490,71	879.113,83
storting	376.000	376.000	376.000	376.000	376.000	376.000	376.000	376.000	376.000	376.000	376.000
Stand 31/12	3.566.714,83	2.721.869,61	2.610.873,41	2.278.371,93	2.054.197,88	1.821.569,86	1.314.662,15	1.200.557,62	998.124,89	584.374,01	-0,00

De voorziening is hiermee (voldoende) gevuld om voor de komende 10 jaar het onderhoud uit te kunnen voeren.

Het benodigde budget voor de werkzaamheden die ten laste van de exploitatie gaan is voor de periode 2021-2025 als volgt geraamd:

	2021	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud	717.632,00	655.970,04	661.072,01	680.803,08	675.122,59
Voorziening storting	375.833,19	375.833,19	375.833,19	375.833,19	375.833,19
Installaties VVI	-	15.000,00	79.226,79	144.446,01	169.540,25
Bouwkundige VVI	-	14.000,00	53.487,63	103.734,86	119.218,41
	1.093.465,19	1.060.803,23	1.169.619,62	1.304.817,14	1.339.714,44

4. Tot slot

4.1 Duurzaamheid gebouwen

Dit beheerplan voorziet niet in de verduurzaming van onze gebouwen. Het beheerplan richt zich op de instandhouding van het vastgoed (beheer en onderhoud) en dus niet op de verduurzamingsopgaaf, zoals die onder meer is vastgelegd in het duurzaamheidsprogramma *Samen duurzaam in Heerenveen 2019-2022*. Besloten is de verduurzaming van de gebouwen voorlopig uit te stellen gelet op het meerjarig financieel perspectief van de gemeente.

Daar waar het technisch en financieel mogelijk is, wordt wel ingezet op verduurzaming. Te denken valt dan vooral aan de vervanging van bouwkundige onderdelen zoals kozijnen(HR+++ glas) en het (na) isoleren van (platte)dakbedekking. Ook bij vervanging van installaties is door voortschrijdende technologische ontwikkeling en wetgeving ook al vaak sprake van duurzamere/energiezuinigere installaties. Een mogelijk gewenste "extra plus op deze vervanging" zit er echter helaas vaak niet in. Ambtelijk en bestuurlijk zal echter worden gekeken naar maximale doelmatige maatregelen binnen de (financiële) mogelijkheden die er o.b.v. de voorziening zijn.

4.2 Prijsstijgingen

Door onder andere de gevolgen van de Covid pandemie zijn ondertussen (sinds januari 2021) een aantal prijzen behoorlijk gestegen. Onder andere hout- en staal producten maken op dit moment een behoorlijke prijsstijging door.

De daadwerkelijke prijswijzigingen worden jaarlijks (landelijk) vertaald naar een zgn. CBS prijzenindex voor de branche. Deze prijsindex geeft daarmee een realistisch beeld voor de invloed van deze factoren op de kostenontwikkeling.

In de plannen is echter vooralsnog aangesloten bij de gehanteerde begrotingsuitgangspunten van de gemeente Heerenveen en is een indexering van 1% gehanteerd.

4.3 Kanttekeningen

- De gemeente is juridisch eigenaar van de PO/VO-schoolgebouwen in de gemeente Heerenveen. Dat betekent dat wanneer een schoollocatie wordt opgeheven het pand/de gebouwen “automatisch” in eigendom komen van de gemeente Heerenveen. De hiermee overkomende onderhoudskosten zijn uiteraard nu niet opgenomen in de opgaven en de dekking via de voorziening. Dit soort situaties kunnen dan ook (sterk) van invloed zijn op de onderhoudsvoorziening en vragen om een extra of aangepaste (jaar)dotatie
- Afstoten (verkoop) van gebouwen leidt tot bijstelling van de onderhoudsopgaven en daarmee de voorziening.

Bijlagen: Lijst gebouwen en lijst kunstobjecten

Lijst met gebouwen:

Object:

THEATER

Posthuis
Pand Achter de Kerk 2

Adres:

Fok 78
Achter de Kerk 2

KUNST & CULTUUR

Heerenveenseschool
Museum Heerenveen (vm. Willem van Haren)
De Rinkelbom

Mincklerstraat 11
Harenspad 50, van
Zwanedrift 2

KLOKKESTOELEN

Klokkenstoel Brongerga
Klokkenstoel De Knipe
Klokkenstoel Katlijk
Klokkenstoel Mildam
Klokkenstoel Nieuweschoot
Klokkenstoel Oudehorne

Marijkemouiwei 19
Veenweg 28a, ds.
Kerkelaan 20
Schoterlandseweg 37
Rotstergaastweg 43
Schoterlandseweg 81a

TORENS

Toren NH-kerk De Knipe
Toren NH-kerk Nieuwehorne
Toren NH-kerk Oudeschoot
Toren NH-kerk Schurega

Meijerweg 74
Schoterlandseweg 38
Schoterlandseweg 24
Kerklaan 3

GEBOUWEN FAC. BEDRIJF

Gemeentewerf
Parkeergarage Geerts Willigenplein

Venus 4
Geerts Willigenplein

GEBOUWEN WIJKBEHEER

Gebouw Rozenstraat
Gebouw Boekweitreed
Gebouw Wolvegaasterweg
Gebouw Akkrum
2 garage boxen

Rozenstraat
Schoterlandseweg 34a
Wolvegaasterweg 1c
Feansterdyk 49
Weegbree 72

AMBTELIJKE HUISVESTING

Crackstate
Gemeentehuis
Werkstate

Oude Koemarkt 14
Crackstraat 2
Trambaan 1b

DIERENASIEL

Woning Beheerder
Opvang voor dieren

Otterweg 7, P.G.
Otterweg 7, P.G.

BEGRAAFPLAATSEN

Schaftruimte/berging a.d. Binnenweg
Aula & berging Schoterhof
Berging De Knipe
Begraafplaats Akkrum
Begraafplaats Aldeboarn
Begraafplaats Nes
Berging/Baarhuisje

Binnenweg 3
Rotstergaastweg 43
Veenweg 28a, ds.
Boarnsterdyk 24
J. Doumastritte 47
Kleasterwei 10 en 12
Kappelleweg

PARKEN

Woning/opstallen De Overtuin
Dierenverblijven Binnenweg

Lindelaan 2
Binnenweg 3

WIJKCENTRA

Wijkcentrum De Kempenaer

Wumkeslaan 4, Dr.

MFC De Barte
MFC Us Kubus

Ds. Veenweg nr. 10
Barten 11

ZWEMBADEN

Zwembad Jubbega

Leidijk 18

GYMVOORZIENINGEN

GYML. MFA De Akkers (Commanderije)
GYML. Ekke de Haanschool
GYML. De Kempenaer
GYML. Van Kleffensschool (Optimist)
GYML. De Ljepper (Vogelnest)
GYML. Van Maasdijschool
GYML. Schoterschans
GYML. Tjongerschool
Gymzaal Aldeboarn
Sporthal Uteringadeel

Veluwelaan 45
Zegge 2
Wumkeslaan 4, Dr.
Barten 11
Tueluurstraat 20
Beijma thoe Kingmaweg 1
Leeuwenhoekweg 1, Van
Schoterlandseweg 95
Tsjerkebuorren 10
Spikerboor 10

OPENLUCHTRECREATIE

Toiletgebouw recreatiegebied De Heide
Opstallen Park Ten Woude

Rottummerweg/De Dreef
Binnenweg 3d

GEMEENTELIJKE EIGENDOMMEN NIET BESTEMD VOOR OPENBARE DIENST

Woning Aemgwirderweg 431	Aemgwirderweg 431
Opslag Pinkstermarkt	Schoterlandseweg 3
Woning Binnenweg 5	Binnenweg 5
Pand naast Heerenveense School (vm. pand Stichting Vluchtelingenwerk)	Gemeenteplein 79
Fiestenstalling Mc Donalds	Stadionweg 11
Sporthal VMBO-Plein	Ds. Kingweg 14
Pand vm. VVV-kantoor Heerenveen	Van Kleffenslaan 6
School De Buitenkans (vm. OPO EKC Atlas)	Fluessen 8
GYML. Sevenaerschool	Schoterlandseweg 103
Gebouw Prorege (Sportcomplex Binnenweg)	Binnenweg 3c
Woning Het Meer 67	Het Meer 67
Stalen bogen met gemetselde muren	De Wimpel
Toiletgebouw/VVV-kantoor Akkrum	Ljouwerterdyk 2a en 2b
Toiletgebouw/werkplaats Aldeboarn	Weaze 73
Voormalig Abri Haskerdijken	Rijksstraatweg t.o. 262

RIOOLGEMALEN

Riool gemaal Kruisstraat/Schans	J H Kruisstraat 1a
Riool gemaal Schoolstraat	Schoolstraat 1b
Riool gemaal De Greiden	Oude Veenscheiding 2

BRUGWACHERSHUISJES

Brugwachtershuisje Terbandsterschas
Brugwachtershuisje Meinesleatbrege
Brugwachtershuisje Weidland4
Brugwachtershuisje Zijlroede

Lijst met kunstobjecten:

KUNSTOBJECTEN GEMEENTE HEERENVEEN

Keramisch wandreliëf	Ds Wumkeslaan(kempenaer)
Serie van drie wandreliëfs (sporters)	Ds Wumkeslaan(gymzaal)
Keramisch muurplastiek	Fok 78 (posthuis)
Twee keramische trollen	Sallandlaan-Montferlandlaan
De Ljepper	Tureluurstraat 20
Jongetje turend in het water	Middelzeepad Akkers
Us Famke, Posthuis theater	Fok 78 (posthuis)
Us Famke	Parkje in de Akkers
Wandplastiek	Roerdompweg

Sculptuur, Troelstralaan	Trambaan 1b
Clement van Maasdijk	Thialfweg-Zonnebloemstraat
Kikkerdril tot kikker	C. van Scheltingaweg 100
Reliëf	Beijma thoe Kingmaweg 1
Wandrelief, Posthuistheater	Fok 78 (posthuis)
Monumentale gevelversiering	D.s. Kingweg (Bornego College)
Houten speelplastic	Beugel 201
De Zaaier	Beugel 68 (Bornego College)
Dynamiek in de distributie	Koornbeursweg-Dracht
Karpu	B. Kuperusplein/Sieverstraat
Zes kubussen	Ds. Kingweg 10
Abe Lenstra	Huismanstraat (Stadion)
De Wachters	Recreatie gebied de Heide
Yo Yo	Waterbies
Kindertekeningen	Gemeenteplein
Oorlogsmonument, van Maasdijkstraat	De Ynfeart
Museum Willem van Haren	Minckelerstraat 11
De Ynfeart	Industriekanaal Het Kanaal
Kunst in wegdek	Stationsplein
Wim Duisenberg	Oude Koemarkt-Lindegrecht
Veelkleurige bank	Parkje gemeentehuis
Louis Le Roy	J.F. Kennedylaan-Europalaan
Rinkelbom	Zwanedrift 2
Plaquette Jabikspaad	Woudsterweg
Seinpaal	Parkeerterrein Nijehaske
De Bontebokster Bok	1e Compagnonsweg 13
Vogels	vm. School Fan e Wiken
Drie plastieken	Ericalaan 24a
Paulus Jakje de muzikman	3e Sluis
De Raaptepper	Kerkelaan-W.A. Nijenhuisweg
Wanneer de maan het landschap verandert, huilen de wolven	Katlijker Schar
Keramische gevelversiering	Ds. Veenweg nr. 10
Landschap Jan Mankes	Compagnonstraat
La Scoperta del Traingolo	Aengwirderweg 167
De Blède Klauwers	Schoterlandseweg 95
Scheepje	Hoofdstraat-Bruggelaantje
Ecokathedraal	Ynztelaan
Kunstwerk in vorm van huisje	Schoterlandseweg 103
Spelende jongen	Schoterlandseweg 103
Blèddeklauwers	Pr. Bernhardweg 33 (A.Agnesschool)
De sprong van de ree	Koningin Julianaweg
De Blèdde Klauwers	Koningin Julianaweg 98
Turfsnijder	Aenwirderweg 335
Bankje van de geitenfok	Pastoriesingel
De Tuorkemjitter	Doelhof-Tsjerkehof
Manke Meine en Kromme Knilles	It Stalt
Monument voor Van Beardt van Sminia	Om e Toer
Plaquette voor Paulus Folkertsma	Weaze 30
Untwrakseling	Om e Toer 6
Jongetje met vliegtuig	
Visualisering van de Sport	Louwterdijk
Mausoleum Kuipers de Graaf	Heechein 5-23
Zonnewijzer	
Gedenkplaat vm. Gemeentehuis	
Houten Kruis in plantsoen Hervormde kerk	
Mozaik "Kinderfiguur op evenwichtsbalk" vm. Burg. Talenschool	Boarnsterdyk
Draadplastic "Akkrummer Jol"	
Kerkklok Akkrum	
Samenwerken een goed gevoel	Vlielandlaan 8
Ijzeren boom DODO	Kapellewei 6
Midden	Rotonde BF weg
Spelende kinderen	
Spelende kinderen	Montferlandplantsoen 6

Monument Nederlands Indië
Grafstenen voor de begraafplaats
Monument Politiebond
Molensteen
Kerkklok Akkrum

Gashoudersplein
Gashoudersplein
Gashoudersplein
De Loads 5
Dringelstrjitte 11